Spis treści

Wykaz skrótów XIII
Wstęp XIX
Nota edytorska XLI

Dokumenty

CZĘŚĆ I
ŻYCIE KULTURALNO-ARTYSTYCZNE W GETCIE WARSZAWSKIM

Rozdział 1: Organizacja, instytucje, warunki bytowe

Dok. 1. Przed 08.11.1941, Warszawa-getto. N.N., Opracowanie o życiu artystycznym i kulturalnym w getcie warszawskim. Szkolnictwo artystyczne, sytuacja materialna artystów, kursy zawodowe 2

Dok. 2. b.d., Warszawa-getto. Jonas Turkow, Opracowanie "...ווארשע ווילט זיך" ["Warszawa się bawi..."]. Opis żydowskiego życia kulturalno-rozrywkowego w Warszawie począwszy od połowy 1940 r. i po utworzeniu getta 4

Dok. 3. Po 02.1942, Warszawa-getto. N.N., Opracowanie "כאָרן (דערוואקסענע)" ["Chóry (dla dorosłych)"]. Chóry żydowskie w Warszawie przed wojną i podczas okupacji ... 29

Dok. 4. Po 07.1941, Warszawa-getto. N.N., Opracowanie "פֿאָטאָפּלאַסטיקאָן אין געטאָ – פֿון דער סעריע: פֿאַרווײַלונגס־ערטער אין געטאָ" ["Fotoplastykon w getcie – z serii: miejsca rozrywki w getcie"]. Zakaz wstępu Żydów do kin, otwarcie fotoplastykonu (12.04.1941 r., ul. Leszno 27) 32

Dok. 5. Pocz. 1942 [?], Warszawa-getto. Odpowiedzi żydowskich intelektualistów i naukowców na ankietę dotyczącą oceny sytuacji ludności żydowskiej w getcie warszawskim 35

Dok. 6. b.d., Warszawa-getto. N.N., Apel o utworzenie „Zakładu Zaopatrywania Duchowego" ludności żydowskiej 60

Dok. 7. b.d., Warszawa-getto. N.N., Odezwa "צו דער ייִדישער עפֿנטלעכקייט" ["Do żydowskiej opinii publicznej"] 61

Dok. 8. 02.1941, Warszawa-getto. [JIKOR], Odezwa komitetu obchodów ku czci Mendelego Mojcher-Sforima, zainaugurowanych 25.01.1941 r. w 105. rocznicę urodzin

pisarza. Informacja o akademii centralnej w lokalu ŻSS (ul. Tłomackie 5) i akademiach dzielnicowych ... 62

Dok. 9. 03.1942, Warszawa-getto. N.N., "פראָטעסט־בריוו קעגן די האַנדלונג פון דער אַרטיסטין דיאַנאַ בלומענפעלד" [List protestacyjny przeciw postępowaniu artystki Diany Blumenfeld] 63

Dok. 10. 15.12.1941, Warszawa-getto. [JIKOR] Patronat nad żydowską działalnością kulturalną. Żydowski Komitet Szkolny, Odezwa wzywająca do wsparcia szkół z żydowskim językiem wykładowym ... 64

Dok. 11. 13.09.1941, Warszawa-getto. N.N. [Abraham Lewin?], Referat na wieczorze literackim poświęconym [Icchakowi Mejerowi] Wajsenbergowi ... 66

Dok. 12. 22.03.1942, Warszawa-getto. Hilel Cejtlin, List z 22.03.1942 r. do Pomerancenbluma. Prośba o pomoc finansową ... 68

Dok. 13. 12.1941, Warszawa-getto. Więźniowie Centralnego Aresztu Żydowskiego, Podanie do kierownika Rosego o zgodę na przygotowanie wieczoru artystyczno-literackiego w dn. 24.12.[1941] r. Program i lista wykonawców ... 69

Rozdział 2: Imprezy artystyczno-kulturalne (zaproszenia, afisze, bilety)

Dok. 14. 08.1941, Warszawa-getto. Zaproszenie na uroczysty wieczór folkloru poświęcony 40-leciu Szmuela Lehmana w lokalu przy ul. Tłomackie 5 w dn. 3.08.1941 r. ... 72

Dok. 15. 03.[1942], Warszawa-getto. Gospoda Artystów (ul. Orla 6), Zaproszenie na uroczysty wieczór literacko-artystyczny Jakuba Rajzfedera w dn. 7.03.[1942 r.] ... 72

Dok. 16. Przed 13.10.1940, Warszawa-getto. Melody Palace (Rymarska 12), Zaproszenie na „Poranek humoru, tańca i piosenki" w dn. 13.10.[1940 r.] ... 73

Dok. 17. b.d., Warszawa-getto. Kawiarnia Na Pięterku (Nowolipki 29), Zaproszenie na program „Znicz na pięterku" ... 75

Dok. 18. 02.1941, Warszawa-getto. Kawiarnia-Restauracja Nowoczesna (ul. Nowolipki 10), Zaproszenie na: „Wielki festiwal romansów cygańskich", dn. 6.02.[1941 r.], czwartek; „Wielki poranek dziecięcy", dn. 8.02.[1941 r.], sobota; „Wielki Poranek »W krainie tanga«", dn. 9.02.[1941 r.], niedziela ... 76

Dok. 19. b.d., Warszawa-getto. Teatr Eldorado (ul. Dzielna 1), Program sztuki Leona Kobryna „Dorfs-Jung" [„Wiejski chłopak"] ... 78

Dok. 20. b.d., Warszawa-getto. Żydowska Orkiestra Symfoniczna, Afisz II Koncertu Symfonicznego dn. sobota, 2.08.[1941 r.] w Melody Palace (ul. Rymarska 12) o godz. 12.15 i w Wielkiej Sali (ul. Sienna 16) o godz. 5 po południu. Program ... 80

Dok. 21. 06.1941, Warszawa-getto. Café-Chłodnia Pod Siódemką (ul. Leszno 7), Ulotka reklamowa ... 81

Dok. 22. Przed 22.[05.1942], Warszawa-getto. Kawiarnia Bagatela (ul. Nowolipie 36), Ulotka reklamowa: „Dmuchnij na tę ulotkę!" Program i wykonawcy ... 81

Dok. 23. Po 02.1942, Warszawa-getto. Patronat kuchni domowej nr 22 (ul. Orla 13), Zaproszenie na akademię poświęconą 50-leciu twórczości Abrahama Rejzena, dn. 22.02.1942 r. w sali przy ul. Tłomackie 5. Program uroczystości ... 82

Dok. 24. 13.02.1942, Warszawa-getto. N.N., Zawiadomienie o nadesłaniu 30 biletów na wieczór poświęcony A[brahamowi] Rejzenowi, dn. 22.02.1942 r. w sali na ul. Tłomackie 5 ... 83

Dok. 25. Po 8.02.1941, Warszawa-getto. Zaproszenie na koncert „Godzina [dla] żydowskiego pisarza i artysty", dn. 15.02.1941 r. w lokalu TOZ (ul. Gęsia 43). Program i wykonawcy 84

Dok. 26. 02.1942, Warszawa-getto. Zaproszenia na wieczór poświęcony pamięci poety Mieczysława Brauna, dn. 8.02.1942 r. w sali Biblioteki Judaistycznej (ul. Tłomackie 5) 86

Dok. 27. 02.1942, Warszawa-getto. Komitet Przyjaciół i Kolegów [J. Obarzanka?], Zaproszenie na wieczór twórczości J. Obarzanka (Ob-nek) „Nadir un wejn niszt" [„Masz i nie płacz"] do Gospody Artystów (ul. Orla 6), dn. 8.02.1942 r. 86

Dok. 28. 01.[1941?], Warszawa-getto. Dom chałuców (ul. Nowolipki 7, warsztaty ul. Leszno 29), Zaproszenie na otwarcie klubu hebrajskiego w lokalu przy ul. Leszno 29; dn. 26.01.[1941? r.] 87

Dok. 29. 01.[1942], Warszawa-getto. Punkt Chałucowy (ul. Nowolipki 7), Zaproszenie na akademię z okazji 40-lecia istnienia K.K.Ł., dn. 17.01.[1942 r.] w lokalu kuchni przy ul. Leszno 14 88

Dok. 30. Przed 3.04.1942, Warszawa-getto. Kuchnia (ul. Leszno 14), Zaproszenie na wieczór artystyczny Chany Braz w lokalu kuchni w dn. 3.04.1942 r. 88

Dok. 31. 12.[1941], Warszawa-getto. [JIKOR] Patronat nad żydowską działalnością kulturalną, Pismo do CKU w Warszawie z zaproszeniem na akademię dn. 13.12. [1941 r.] poświęconą Berowi Borochowowi 90

Dok. 32. 13.01.1942, Warszawa-getto. [JIKOR] Patronat nad działalnością kulturalną, Zaproszenie na zebranie dn. 17.[01.1942 r.] w lokalu przy ul. Orlej 6 m. 42 91

Dok. 33. Przed 22.11.1941, Warszawa-getto. Patronat nad Kuchnią-Szkołą dla Dzieci nr 145 (ul. Nowolipki 68), Zaproszenie na czulent w dn. 22.11.1941 r. z okazji pierwszej rocznicy powstania patronatu 91

Dok. 34. 12.1941, Warszawa-getto. Zaproszenie na akademię szkolną w dn. 21.12.1941 r. w sali Femina (ul. Leszno 35) 92

Dok. 35. b.d., Warszawa-getto. Patronat i Koło Pań Kuchni i ogniska punktu nr 118 Tow[arzystwa] „Centos", Zaproszenie na dwa podwieczorki wokalno-muzyczne w ogródku punktu przy ul. Nowolipki 35 93

CZĘŚĆ II
UTWORY LITERACKIE: POEZJA, PROZA, DRAMAT, FOLKLOR

Rozdział 3: Poezja

Dok. 36. Po 1941, Warszawa-getto. N.N., Wiersz "דאָס וואַרשעווער געטאָ" [„Warszawskie getto"] 96

Dok. 37. Po 09.1941, Warszawa-getto. [Władysław Szlengel?], Zbiór utworów satyrycznych: „Chleb"; „Opaski"; „Ogródek"; „Ryksze"; „Szukam mieszkania"; „Matura"; „Komitet domowy przy ul. Świętojerskiej 16 – szopka"; „Kiedy...". Życie codzienne w getcie warszawskim w satyrze 99

Dok. 38. Pocz. 1942, Warszawa-getto. [Władysław Szlengel?], Wiersz „Raz kupiłem sobie sak...". Satyra na rekwizycję futer w getcie warszawskim 117

Dok. 39. b.d., Warszawa-getto. Filip, wiersz "1942 געטאָ" [„Getto 1942"] 119

Dok. 40. b.d., Warszawa-getto. [Jerzy Jurandot?], Wiersze (2): „Gmina Żydowska" i „Gmina i rodzina". Satyra na urzędników Gminy Żydowskiej w Warszawie..... 123
Dok. 41. 1941, Warszawa-getto. [Szmuel Szajnkinder], Wiersz "ר' אבע דער פרעזעס" [„Prezes reb Abe"]. Utwór satyryczny o stosunkach w getcie warszawskim..... 128
Dok. 42. Po 1940, Warszawa-getto. Anatol Pomeranc, Wiersze satyryczne (3): „Komitet domowy"; „ŻTOS"; „Dzielnica żydowska w Warszawie"..... 129
Dok. 43. Po 1.05.1941, Warszawa-getto. [Icchak Kacenelson], Wiersz "דער באַל" [„Bal"] .. 133
Dok. 44. 04.1941, Warszawa-getto. N.N., Wiersz "...אין אַ רויטן ציגל־הויז" [„W domu z czerwonej cegły..."]. Satyra na TOZ..... 138
Dok. 45. 08.1941, Warszawa-getto. Henryk Nowogródzki i Józef Leon Fels, „Sylwetki znakomitych mężów Służby Porządkowej". Zbiór wierszyków satyrycznych poświęconych wybranym członkom i współpracownikom SP w getcie warszawskim..... 141
Dok. 46. b.d., Warszawa-getto. N.N., Piosenka „Kuplety więzienne". Satyra na więzienie w getcie warszawskim (ul. Gęsia)..... 157
Dok. 47. b.d., Warszawa-getto. Sul [?], Wiersze (4): "סלופקעס" [„Słupki"]; "נעכט" [„Noce"]; "עס ברענט" [„Płonie"]; "גורל" [„Los"]..... 161
Dok. 48. b.d., Warszawa-getto. [Władysław Szlengel], Wiersze (5): „Paszport"; „Mała stacja Treblinki"; „Rzeczy"; „Telefon"; „Za pięć dwunasta"..... 164
Dok. 49. Po 05.1942, Warszawa-getto. [Icchak Kacenelson], Poemat "...וויי דיר" [„Biada tobie..."]. Utwór napisany pod wpływem wiadomości o zagładzie Żydów Lublina 174
Dok. 50. 07.1942, Warszawa-getto. N.N., Wiersz „Na marginesie pewnej szopki w roku Pańskim 1942 przy ul. Chłodnej 22"..... 178
Dok. 51. Po 14.08.1942 i po 9.10.1942, Warszawa-getto. [Icchak Kacenelson], Poemat "דער פֿון מײַן גרויסן אומגליק" [14.08.1942] טאָג [„Dzień [14.08.1942] mojego wielkiego nieszczęścia"]. Poemat napisany po stracie żony i dwóch synów wywiezionych do Treblinki..... 180
Dok. 52. 1942, Warszawa-getto. [Josef Kirman], Wiersze (2): "די אויגן בליַבן אָפֿן" [„Oczy wciąż otwarte"]; "נאָך דער בלאָקאַדע (א כראָניק)" [„Po blokadzie. (Kronika)"]..... 190
Dok. 53. 12.1942, Warszawa-getto. [Władysław Szlengel], Wiersz „Już czas! Czas!"..... 191
Dok. 54. b.d., Warszawa-getto. [Icchak Kacenelson], Poemat "וועגן שלומה זשעליכאָווסקי" [„O Szlomie Żelichowskim"]..... 193
Dok. 55. 15.11.1942–7.01.1943, Warszawa-getto. [Icchak Kacenelson], Poemat "דאָס ליד וועגן ראַדזינער" [„Pieśń o cadyku z Radzynia"]. Poemat o rabinie Szmuelu Szlojmie Lajnerze z Radzynia Podlaskiego, który zginął w maju 1942 r. we Włodawie. Utwór poświęcony żonie poety, Chanie..... 198
Dok. 56. 9.01.1943, Warszawa-getto. B. Bigielman, Wiersz „Numery-numerki". Satyra na szop stolarski OBW..... 236
Dok. 57. 27.01.[1943?], Warszawa-getto. N.N., Piosenka "5 וועַרק" [„Szop nr 5"]. Satyra na życie w szopie w getcie warszawskim..... 238
Dok. 58. b.d., Warszawa-getto. N.N., Wiersz „Das jüdische Kind" [„Żydowskie dziecko"] 242
Dok. 59. Po 1930, b.m. N.N., Wiersze (2): "דו" [„Ty"]; "צו דער מאַמען פֿון אונדזער דור" [„Do matki naszego pokolenia"]..... 243
Dok. 60. 1942, Warszawa-getto. Szmuel Marwil, Wiersze (2): "דאָס ליד צו די העררן" [„Do panów"]; "די גאַס" [„Ulica"]..... 244

Dok. 61. b.d., b.m. N.N., Wiersze (3): "הימן צו דער אינזאַמקייט" [„Hymn do samotności"]; "זילבער־נעכט" [„Srebrne noce"]; "אַהאַסווער" [„Ahaswer"] 251

Dok. 62. b.d., b.m. Rachela H. Korn, Wiersz "אַ ליד פֿון נעכטן" [„Pieśń wczorajsza"]..... 254

Dok. 63. b.d., b.m. Abraham Suckewer, Wiersz "אָ ברודער מײַנער" [„O bracie mój"] 255

Dok. 64. b.d., Warszawa-getto. Kalman Lis, Wiersze (3): "בארג־מאָטיוו" [„Motyw górski"]; "אַ בריוו מיט אַן ענטפֿער (פֿאָלקסטימלעכע מאָטיוון)" [„List i odpowiedź (motyw ludowy)"]; "...וואָס שווײַגסטו וועלט" [„Dlaczego milczysz świecie..."] 256

Dok. 65. b.d., Warszawa-getto. [Kalman Lis?], Wiersze (2): "איך זינג דאָס ליד פֿון דאָזן גלויבן" [„Śpiewam pieśń o wierze w przyszłość"]; "ווער זאָגט אַז אַלץ פֿאַרגייט?" [„Kto rzekł, że wszystko minie?"] 261

Dok. 66. Po 07.1942, Warszawa-getto. N.N., Wiersz "?ווו איז גאָט" [„Gdzie jest Bóg?"]..... 263

Dok. 67. b.d., [Łódź-getto]. Sz. Szajew [Simcha Bunem Szajewicz], Wiersze (4): "ס'ליד פֿון דער מאַמען וואָס האָט פֿאַרלוירן איר קינד אין דער מלחמה" [„Pieśń o matce, która straciła w wojnie dziecko"]; "מײַן וועג" [„Moja droga"]; "ס'קינד אין האַרבסט" [„Dziecko jesienią"]; "באַלאַדע פֿון דער ווײַסער נאַכט" [„Ballada o białej nocy"] 265

Dok. 68. b.d., [Łódź-getto]. [Simcha Bunem Szajewicz], Wiersze (4): "מנחה" [„Mincha"]; "אָקטאָבער" [„Październik"]; "בײַ נאַכט" [„Nocą"]; "האַרבסטליד" [„Pieśń jesienna"]... 270

Dok. 69. 09/10.1942, Warszawa-getto. [Icchak Kacenelson?], Wiersz "ונתתי את נקמתי באדום" [„I dam zemstę moją nad Edomem..."]..... 272

Dok. 70. 1942, Warszawa-getto. N.N., Wiersz "?היכן את בתי" [„Gdzie jesteś córko?"]..... 276

Rozdział 4: Proza

Dok. 71. Po 06.1941, Warszawa-getto. Lejb [Zalman] Skałow [Truskałowski], Powieść w dwóch częściach: 1) "די האָק אָן קרייץ" [„Swastyka nad gettem"]; 2) "?קוואָ וואַדיס" [„Quo vadis?"] 282

Dok. 72. Po 05.1941, Warszawa-getto. Jehuda Feld [Feldwurm], Zbiór opowiadań z cyklu "אין די צײַטן פֿון המן דעם צווייטן" [„W czasach Hamana Drugiego"]: 1) "פֿופֿצן מינוט נאָכן פֿינף" [„Kwadrans po piątej"] [b.d.]; 2) "שׂרהלע גראָבער" [„Sorele Grober"] [b.d.]; 3) "הונגער" [„Głód"] [b.d.]; 4) "א חלום פֿון אַ מאַמע" [„Sen matki"] (2.05.1941); 5) "שרײַ, שרײַ, ייִד!" [„Krzycz, Żydzie, krzycz!"] (21.05.1941); 6) "גירוש פּ־ק" [„Wygnanie z P-ka [Płocka?]"] (11.05.1941): 7) "אָן אַ היים" [„Bez domu"] [2.05.1941] 391

Dok. 73. b.d., Warszawa-getto. Jehuda Feld [Feldwurm], Opowiadanie "כייקל, פֿייקל און בייקל (כּלל־טוער פֿון אַ הויז־קאָמיטעט)" [„Chejkl, Pejkl i Bejkl (działacze społeczni komitetu domowego)"] 433

Dok. 74. b.d., Warszawa-getto. „Okólnik nr 1 dla wszystkich delegatów [komitetów domowych] i konsumentów kuchen". Zawiera „Bieg spraw na przydział do kuchen" – tryb uzyskiwania uprawnień do korzystania z kuchni [domowych]. Satyra na biurokrację instytucji w getcie warszawskim 438

Dok. 75. b.d., Warszawa-getto. N.N., Humoreska „Sen nocy zimowej". Opowiadanie satyryczne z życia szomrów 439

Dok. 76. 1941, Warszawa-getto. Glater [Nechemiasz Tytelman?], Opowiadanie "בײַם קאָמוניקאַט" [„Przy komunikacie"] 442

Dok. 77. Po 08.1941, Warszawa-getto. [Lejb Goldin], Opowiadanie "קראָניק פֿון [איין מעת־לעת]" ["Kronika [jednej doby]"] ... 450

Dok. 78. Po 2.06.1942, Warszawa-getto. [Szmuel Szajnkinder], Opowiadanie "4 מיידלעך" ["Cztery dziewczynki"]. Opowieść o szczęśliwym dzieciństwie i dramatycznym życiu w getcie: Ali, Belli, Guty i Zuli, dziewcząt z jednej kamienicy warszawskiej ... 462

Dok. 79. b.d., Warszawa-getto. N.N. [Menachem M. Kohn?], Opowiadanie "אַ שפּאָגל נײַע קרענק בײַ די שפּיצן" ["Zupełnie nowa choroba na szczytach"]. Satyra na przedłużające się posiedzenia i spotkania kierownictwa ŻSS ... 466

Dok. 80. Po 1941, Warszawa-getto. [Icchak Berensztein?], Eseje (3): 1) "1941 – הונגער" ["Głód – 1941"]; 2) "אויף הורבֿות" ["Na ruinach"]; 3) "דיאַלאָגן וועגן ליטעראַטור אין שוועריקייטן" ["Rozmowy o literaturze w ciężkich czasach"] ... 468

Dok. 81. b.d., Warszawa-getto. [Icchak Berensztein], Poematy prozą (6): 1) "וואַרשע ה'תש"א" ["Warszawa, 1941"]; 2) "די וועגנט" ["Ściany"]; 3) "יום־כּיפּור" ["Sądny Dzień"]; 4) "קידוש־השם" ["Męczeństwo"]; 5) "מוח און האַרץ" ["Mózg i serce"]; 6) "דער קעלמער מגיד" ["Magid z Kielm"] ... 488

Dok. 82. b.d., Warszawa-getto. [Josef Kirman], Opowiadania (2) pt.: 1) – "פֿון פּליטים שטעטל דושיקע און ניסקע" ["Z miasteczka uchodźców – Dzika i Niska"]; 2) "פֿרוי קראַשעוויטשעס טויט" ["Śmierć pani Kraszewicz"] ... 497

Dok. 83. b.d., Warszawa-getto. H.-Grojl [L.Z. Skałow; Truskałowski], Reportaż "אַ שפּאַציר איבער די פּונקטן" ["Spacer po punktach"] ... 503

Dok. 84. b.d., Warszawa-getto. N.N., "ספּעציעל פֿאַרפֿאַסטע תּפֿילה צו דער איצטיקער צײַט" ["Specjalna modlitwa na obecne czasy"] ... 522

Dok. 85. 31.08–09.1942, Warszawa-getto. [Jehoszua Perle], Opracowanie "חורבן־וואַרשע" ["Zagłada Warszawy"] ... 523

Dok. 86. Po 10.1942, Warszawa-getto. [Jehoszua Perle], Relacja „4580". Refleksje robotnika szopu, posiadacza „numeru życia" w getcie warszawskim ... 557

Rozdział 5: Dramat

Dok. 87. b.d., Warszawa-getto. Jurandot, Dramat „Miłość szuka mieszkania". Komedia w trzech aktach z muzyką Iwo Wesby'ego ... 566

Dok. 88. 1941, Warszawa-getto, Icchak Kacenelson, "איוב – ביבלישע טראַגעדיע אין דרײַ אַקטן" ["Hiob – tragedia biblijna w trzech aktach"] ... 652

Rozdział 6: Folklor

Dok. 89. b.d., Warszawa-getto. Zbiór różnych utworów "מלחמה פֿאָלקלאָר" ["Folklor wojenny"]. Dowcipy, przysłowia, powiedzonka, przepowiednie, legendy, opowiadania dotyczące sytuacji Żydów w okresie okupacji niemieckiej (m.in. obraz stosunków żydowsko-polskich) ... 720

Dok. 90. b.d., Warszawa-getto. N.N., Zbiór różnych utworów "II באַנד ,פֿאָלקלאָר" ["Folklor, tom II"]. Dowcipy, przysłowia, przekleństwa, piosenki, nowe słowa, legendy, opowiadania dotyczące sytuacji Żydów w okresie okupacji niemieckiej. Niektóre teksty Rubinsztajna z getta warszawskiego ... 736

Dok. 91. 06.1942, Warszawa-getto. N[echemiasz] R[ocheles] [Nechemiasz Tytelman, oprac.], "(וויצן און הומאָר) אַקטועלע געשפרעכן", [„Aktualne rozmówki (dowcip i humor)"] 742

Dok. 92. 06.1942, Warszawa-getto. N[echemiasz] R[ocheles] [Nechemiasz Tytelman, oprac.], Opracowanie "פֿון די מלחמה-ווּיצן-סעריע" [Z serii: „Dowcipy wojenne"]..... 744

Dok. 93. b.d., Warszawa-getto. [Nechemiasz Tytelman, oprac.], Piosenki (2): 1) "המן" [„Haman"]; 2) "מענדעלע" [„Mendele"] 748

Dok. 94. b.d., Warszawa-getto. N[echemiasz] Rocheles [Nechemiasz Tytelman, oprac.] [Zbiór folkloru] 749

CZĘŚĆ III

ANTOLOGIA „MĘKA I BOHATERSTWO"

Dok. 95. 1940, Warszawa. Antologia "פּיין און גבֿורה" [„Męka i bohaterstwo"], nr z 07–08.1940. Konspiracyjne wydawnictwo Hechaluc Dror 786

Słownik skrótów i terminów częściej występujących w tekście 838

Bibliografia 849

Summary 853

Indeks osób 855

Indeks geograficzny 868

Wykaz ulic, dzielnic i placów Warszawy 874

Wykaz sygnatur 877